

**STANOWISKO ODNOŚNIE DO WNIOSKU
ROZPORZĄDZENIA PE I RADY W SPRAWIE
PRODUKCJI I UDOSTĘPNIANIA NA RYNKU
MATERIAŁU PRZEZNACZONEGO
DO REPRODUKCJI ROŚLIN (COM(2013)262 FINAL)**

STANOWISKO ODNOŚNIE DO WNIOSKU ROZPORZĄDZENIA PE I RADY W SPRAWIE PRODUKCJI I UDOSTĘPNIANIA NA RYNKU MATERIAŁU PRZEZNACZONEGO DO REPRODUKCJI ROŚLIN (COM(2013)262 FINAL)

STANOWISKO

1. Copa-Cogeca przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji (COM(2013)262 final) mający na celu uproszczenie, zharmonizowanie i modernizację ram prawnych w sprawie produkcji i udostępniania na rynku materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, które będą obowiązywać przez najbliższe kilkadziesiąt lat. Wniosek ten zmierza we właściwym kierunku. Podniesienie wydajności produkcji rolnej pozostaje jednym z celów. Pojawiły się jednak dodatkowe wyzwania, takie jak zmiana klimatu czy warunków produkcji. Dlatego też nowe ramy prawne muszą pozwolić na stymulowanie rozwoju i udostępniania na rynku odmian lepiej dostosowanych do tych wyzwań i zagwarantować produkcję i dostępność w UE materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin (nasion, materiału nasadzeniowego, cebulek itp.), charakteryzującego się wysoką jakością pod względem fizycznym i fitosanitarnym. Celem wniosku rozporządzenia powinna być także redukcja kosztów. Niemniej jednak, cel ten nie został uwzględniony w sposób satysfakcjonujący.
2. Uregulowanie wielu szczegółów powinno nastąpić w późniejszym terminie w drodze aktów delegowanych. W takim przypadku państwa członkowskie powinny w krótkim czasie złożyć odwołanie do Rady. Istnieje ryzyko, że interesy krajowe zostaną wzięte pod uwagę jedynie w sposób względny. Ponadto akty delegowane mogłyby skomplikować przepisy, co byłoby niezgodne z uproszczeniem, do którego się dąży. Copa-Cogeca domaga się, aby wszystkie strony zainteresowane wzięły udział w opracowywaniu aktów delegowanych.
3. Copa-Cogeca reprezentuje rolników stosujących tradycyjny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, rolników ekologicznych, rolników zajmujących się rozmnażaniem roślin oraz spółdzielnie produkujące nasiona. Copa-Cogeca opowiada się za zrównoważonymi przepisami, dzięki którym działania mniejszości nie przyniosą szkód większości.
4. Nadal nie ma jasności co do zakresu odstępstw w przypadku materiału kategorii standard, w tym materiału niejednorodnego, materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym i odmian dla zachowania bioróżnorodności. Trudno jest opisać i zrozumieć materiał niejednorodny. W tym kontekście należy upewnić się, że odnośnie do przewidzianych tutaj wyjątków znajdują zastosowanie zwyczajowe minimalne wymogi dot. weryfikacji co do rejestru i ustalania wartości.
5. Należy doprecyzować niektóre definicje dot. podmiotów zawodowych, w szczególności definicję produkcji, świadczenia usług i udostępniania na rynku.
6. Copa-Cogeca pragnie podkreślić specyficzne cechy leśnego materiału rozmnożeniowego względem materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w sektorze rolnym. Dlatego też Copa-Cogeca zauważa, że we wniosku Komisji przewidziano oddzielną część (Część IV), poświęconą leśnemu materiałowi rozmnożeniowemu. Obowiązujące aktualnie przepisy dot. tego materiału są nowe i spełniają swoje zadanie. Nie potrzeba ich więc modyfikować.
7. Copa-Cogeca z zadowoleniem przyjmuje utrzymanie filarów obecnie obowiązujących przepisów, tj. rejestracji, kwalifikacji, kontroli urzędowych i rejestrów odmian.

8. Niemniej jednak, Copa-Cogeca domaga się:

- a) utrzymania jednego poziomu wartości gospodarczej i użytkowej, przy czym państwa członkowskie mogłyby wprowadzić kryteria zrównoważoności;
- b) zdefiniowania zasad rejestracji odmian dostosowanych do wymogów rolnictwa ekologicznego (art. 58 i 59);
- c) zagwarantowania jakości pod względem fizycznym i fitosanitarnym¹ roślin we wszystkich partiach materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin udostępnianego na rynku, a także zagwarantowania identyfikowalności; przestrzegania zasady progu tolerancji zdefiniowanej przez IPCC;
- d) zaktualizowania rejestru odmian UE w odpowiedni sposób;
- e) ustanowienia poziomu kryteriów oceny rodzajów lub gatunków na szczeblu państw członkowskich w celu zdefiniowania, który materiał przeznaczony do reprodukcji znajdzie się w wykazie w zał. I (art. 11, ust. 3), a także utrzymania w przyszłym rozporządzeniu pozytywnego wykazu gatunków objętych kwalifikacją obowiązkową, do którego należeć będą najważniejsze gatunki rolne objęte obecnie kwalifikacją;
- f) usystematyzowania i jasnego określenia zasad rejestracji i kontroli materiału kategorii standard;
- g) ustanowienia konkretnych kryteriów umożliwiających zdefiniowanie materiału niejednorodnego oraz zapewnienie, że materiał ten odpowiada wymaganiom stosowanym wobec rolników w zakresie jakości produktów spożywczych i pasz;
- h) wyłączenia gatunków pastewnych (traw i koniczyny) z przepisów dot. materiału niejednorodnego;
- i) przekazywania w sposób jasny informacji o cechach materiału niejednorodnego przystosowanego do sposobów niskonakładowej produkcji rolnej i do zmiany klimatu, lub o mierzalnych cechach jakości w ramach reguł dot. etykietowania tego materiału;
- j) przywrócenia przepisów dot. ograniczeń ilościowych odnośnie do rolnych odmian chronionych (dyrektywa 2008/62/WE) i chronionych odmian warzyw oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości (dyrektywa 2009/145/WE) w przypadku materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym, materiału niejednorodnego oraz odmian z opisem uznanym urzędowo;
- k) niepodwyższania obciążeń biurokratycznych w przypadku materiału, którego rejestracja jest w toku oraz materiału niezakwalifikowanego ostatecznie;
- l) nieprzysparzania dodatkowych kosztów podmiotom zawodowym, rolnikom, ogrodnikom i leśnikom. Zwolnienie niektórych podmiotów z wnoszenia opłat rejestracyjnych, certyfikacyjnych i tych związanych z kontrolą produkcji nie powinno w żadnym wypadku wpływać na rolników zajmujących się rozmnażaniem roślin i stosujących kwalifikowany materiał siewny. W ujęciu ogólnym Copa-Cogeca jest zdania, że kontrole urzędowe stanowią część dóbr publicznych i powinny być finansowane z funduszy publicznych (patrz AHW(13)5210);
- m) utrzymania obowiązującego systemu odstępstw od wymogów dot. rejestracji w przypadku materiału przeznaczonego do reprodukcji, którego rejestracja jest w toku;
- n) umożliwienia większej elastyczności na rzecz zaopatrzenia rynku w sytuacji przejściowych trudności z zaopatrzeniem.

¹ Kwestie sanitarne wprowadza się do projektu rozporządzenia w sprawie zdrowia roślin.

UWAGI

Utrzymanie filarów obowiązujących przepisów

Copa-Cogeca z zadowoleniem przyjmuje utrzymanie filarów obecnie obowiązujących przepisów.

- a) Rejestracja odmian w rejestrach krajowych lub w rejestrze unijnym pozostaje warunkiem ich udostępniania na rynkach Unii Europejskiej. Utrzymuje się wiarygodny oficjalny system rejestracji w celu sprawdzenia, czy odmiany udostępniane na rynku odpowiadają kryteriom odrębności, wyrównania i trwałości i, w razie konieczności, wartości gospodarczej i użytkowej w przypadku upraw rolnych. Przepisy wspólnotowe dot. badań odrębności, wyrównania i trwałości okazały się przydatne, gdyż uniemożliwiają one obrót nowymi odmianami, jeśli nie są one uważane za odrębne, wyrównane i trwałe. Nowe odmiany powinny przedstawiać dodatkowe korzyści w porównaniu z odmianami już istniejącymi. Informacja, że odmiany zostały poddane badaniom i ocenie zgodnie z ustalonymi kryteriami stanowi swego rodzaju ubezpieczenie dla rolników. Plony pozostają w wykazie kryteriów wartości gospodarczej i użytkowej. Ma to fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwi rolnikom wybór najlepszych odmian rolnych. Kryteria wartości gospodarczej i użytkowej powinny umożliwić odpowiedź na coraz wyższe oczekiwania w zakresie jakości, plonów i wymogów przetwórstwa żywności i przetwórstwa końcowego.

KE proponuje rozróżnienie na odpowiednią wartość gospodarczą lub użytkową (art. 58) i zrównoważoną wartość gospodarczą lub użytkową (art. 59). W związku z tym w obrębie tego samego gatunku mogą istnieć odmiany mające zrównoważoną wartość gospodarczą lub użytkową lub odpowiednią wartość gospodarczą lub użytkową. To rozróżnienie doprowadzi do większej złożoności, stojącej w sprzeczności z celem uproszczenia, na którym to KE opiera swój wniosek. Rozróżnienie dwóch rodzajów wartości gospodarczej i użytkowej mogłoby pociągnąć za sobą zwiększenie kosztów towarzyszących wprowadzaniu na rynek nowej odmiany oraz ograniczenie możliwości uprawy tej odmiany na całym terytorium UE. Według Copa-Cogeca bardziej czytelnym rozwiązaniem byłoby utrzymanie tylko jednej wartości gospodarczej lub użytkowej, przy czym państwa członkowskie mogłyby wprowadzić do omawianych kryteriów kryteria zrównoważoności. Oficjalne badania wartości gospodarczej i użytkowej przeprowadza się zarówno na szczeblu krajowym, jak i na niższą skalę, tak aby umożliwić rozwój odmian przystosowanych na szczeblu regionalnym. Niemniej jednak, w przyszłości państwa członkowskie w tej samej strefie rolno-klimatycznej powinny współpracować w szerszym zakresie.

Rozporządzenie (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej przewiduje, że w ekologicznej produkcji roślinnej „stosuje się wyłącznie nasiona oraz materiał rozmnożeniowy wyprodukowany metodami ekologicznymi” (art. 12, ust. 1, lit. i). Niemniej jednak, w wielu przypadkach produkcja materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin metodami ekologicznymi, a mianowicie bez stosowania środków ochrony roślin, jest niewykonalna. Dlatego też istnieje system odstępstw (art. 22, ust. 2, lit. b), znajdujący szerokie zastosowanie w sytuacjach, kiedy nasiona ekologiczne są niedostępne. Ze względu na trudności, przed jakimi stoi rolnictwo ekologiczne w zakresie zasobów nasion ekologicznych, należy ustanowić wspólnotowe zasady dostosowane na rzecz rejestracji odmian stosowanych w rolnictwie ekologicznym, biorąc pod uwagę warunki produkcji obowiązujące w rolnictwie ekologicznym i rolnictwie niskonakładowym.

- b) Kontrole i kwalifikacja nasion stanowią gwarancję jakości (czystości, zdolności kiełkowania) materiału siewnego i nasadzeniowego, sprzedawanego w ramach następujących kategorii: materiał kategorii przedbazowy, materiał kategorii bazowy, materiał kategorii kwalifikowany i materiał kategorii standard. Należy utrzymać publiczne kontrole i kwalifikację. Co więcej, powinny one objąć wszystkie gatunki rolne wykorzystywane w celach spożywczych, przemysłowych i rekreacyjnych². Kwalifikacja powinna być instrumentem odpowiednio finansowanym, wiarygodnym, zrozumiałym oraz dostarczającym jasnych informacji podmiotom działającym w sektorze.

² Np. odmiany traw.

KE proponuje przeniesienie kwestii agrofagów jakościowych, objętych obecnie kontrolami dot. certyfikacji, do rozporządzenia w sprawie zdrowia roślin (COM(2013)267 final) oraz zawarcie paszportu roślin w etykiecie urzędowej (art. 21, ust. 4). Copa-Cogeca popiera to uproszczenie, mające na celu redukcję biurokracji i opłat. Niemniej jednak, Copa-Cogeca domaga się przestrzegania zasady progu tolerancji w przypadku agrofagów jakościowych zgodnie z definicją dot. regulowanych prawnie agrofagów niekwartantowych, ustanowioną przez Międzynarodową konwencję ochrony roślin (IPPC), oraz z programami zdefiniowanymi w obowiązujących dyrektywach o obrocie materiałem siewnym.

- c) Unijny rejestr odmian i rejestry krajowe. Według wniosku Europejska Agencja ds. Odmian Roślin powinna odegrać rolę w zakresie rejestracji odmian, a w szczególności w dziedzinie zarządzania rejestrem odmian w Unii Europejskiej i rejestracji odmian roślin w drodze procedury wniosku bezpośredniego. Copa-Cogeca pragnie, aby ten wniosek pozwolił na odpowiednie dostosowanie częstotliwości aktualizacji unijnego rejestru odmian. Niemniej jednak, znaczenie Europejskiej Agencji ds. Odmian Roślin nie powinno doprowadzić do utraty dziedzictwa historycznego, odmianowego, kulturowego i gastronomicznego w różnych częściach UE.

Gatunki wymienione w zał. I

Lista kryteriów (art. 11, ust. 1) mogłaby w przyszłości doprowadzić do usunięcia rodzajów lub gatunków wymienionych w załączniku I, takich jak małe odmiany warzyw. Copa-Cogeca jest temu przeciwna. Ponadto kryterium zaproponowane w art. 11, ust. 1, lit. d nie jest jasne. Kryteria oceny należy zdefiniować w rozporządzeniu podstawowym, niemniej jednak, za odpowiednie uważa się pozostawienie poziomu kryteriów oceny w gestii państw członkowskich, a nie na szczeblu unijnym, gdyż niektóre odmiany mogą mieć olbrzymie znaczenie dla jednego kraju, a znikome dla pozostałych (np. ryż). W tym celu można zmienić brzmienie art. 11, ust. 1, tak aby uwzględnić w nim następujące sformułowanie: „ocena co najmniej jednego z kryteriów w co najmniej jednym państwie członkowskim”.

Co więcej, materiał rozmnożeniowy roślin wymienionych w zał. I, wykorzystywanych w celach ozdobnych, powinien zostać wyłączony z zakresu wymogów stosowanych do roślin wymienionych w zał. I. Powinien on zostać objęty przepisami tytułu III wniosku.

Gatunki objęte kwalifikacją obowiązkową

Copa-Cogeca nie zgadza się na osłabienie obowiązującego przepisu, według którego certyfikacja jest obowiązkowa dla niektórych gatunków znajdujących się w wykazie. Według wniosku KE w przyszłości certyfikacja miałaby dotyczyć odmian ważnych, w przypadku których koszty są proporcjonalne do celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności i do wyższego poziomu tożsamości, zdrowia i jakości materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin (art. 11). Razem te kryteria wykluczają w szczególności gatunki pastewne przeznaczone na trawniki, a także przemysłowe rośliny włókniste, podlegające obecnie certyfikacji. Z punktu widzenia Copa-Cogeca jest to nie do przyjęcia. Dlatego też Copa-Cogeca domaga się utrzymania w przyszłym rozporządzeniu wykazu pozytywnego gatunków, do którego należeć będą najważniejsze gatunki rolne objęte obecnie kwalifikacją.

Materiał kategorii standard

Nadal nie ma jasności co do zakresu odstępstw w przypadku materiału kategorii standard³, w tym materiału niejednorodnego, materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym i odmian dla zachowania bioróżnorodności (art. 12, ust. 4). W celu zapoznania się z zasadami należy odnieść się do różnych artykułów. Copa-Cogeca domaga się systematyzacji, a przy tym doprecyzowania, jakim wymogom rejestracji i kwalifikacji ten materiał ma odpowiadać. Copa-Cogeca pragnęłaby tylko jednej normy dla „materiału kategorii standard”, w ramach której zasady

³ Na chwilę obecną do materiału kategorii standard należą odmiany niezakwalifikowane, takie jak odmiany warzyw.

obowiązujące tę kategorię byłyby jasno określone. W przeciwnym wypadku dojdzie do utworzenia materiału kategorii standard „najniższym kosztem”, co jest nie do przyjęcia z punktu widzenia Copa-Cogeca.

Materiał przeznaczony do reprodukcji roślin na rynku niszowym

Copa-Cogeca wyraża zaniepokojenie wnioskiem Komisji, w którym przewidziano nowe możliwości dostępu na rynek. Przynajmniej w jednym przypadku – materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym⁴ (art. 36) – nie wymaga się wstępnej rejestracji odmian. Nasiona materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym wprowadza się do obrotu w formie materiału kategorii standard, przy czym uwzględnia się odstępstwa od wymogów ogólnych dot. ponownego łączenia partii oraz opakowań. Copa-Cogeca uważa, że połączenie pojęć „rynek niszowy” i „małe podmioty” to utopia. Na rynku niszowym, na którym amatorzy kupują małe opakowania nasion, działa wiele dużych przedsiębiorstw produkujących nasiona. Rozmiar przedsiębiorstwa wprowadzającego je na rynek (np. ukazany w formie rocznych obrotów) nie ma więc znaczenia.

Copa-Cogeca domaga się zdefiniowania maksymalnej ilości z odniesieniem do powierzchni na państwo członkowskie oraz ustanowienia ram odnośnie do wprowadzania na rynek materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin na rynku niszowym dla podmiotów innych niż przedsiębiorstwa, organizacji użyteczności publicznej, amatorów lub organizacji/sieci działających na zasadzie wolontariatu.

Materiał niejednorodny

Trudno jest opisać i zrozumieć materiał niejednorodny (art. 14, ust. 3). Copa-Cogeca niepokoją następujące kwestie:

- trudno jest zakwalifikować taki materiał według konkretnych kryteriów, które zagwarantowałyby użytkownikowi końcowemu minimalny poziom wydajności gospodarczej, a podmiotom sposoby utrzymania i rejestracji;
- istnieje ryzyko konfliktu pomiędzy podmiotem wprowadzającym materiał niejednorodny na rynek, a jego odbiorcą, ponieważ materiał ten nie jest stabilny, a, co za tym idzie, może dojść do sytuacji, w której uznaje się go za materiał zarejestrowany.

Dlatego też Copa-Cogeca domaga się ustanowienia konkretnych kryteriów, umożliwiających zdefiniowanie materiału niejednorodnego. Ponadto w aktach delegowanych należy umieścić wymóg, według którego do materiału niejednorodnego odnoszą się wszystkie aspekty ujęte w art. 14, ust. 3, lit. a-d, a także zasada wskazania regionu pochodzenia, roku zbioru, zdolności kiełkowania i daty pomiaru zdolności kiełkowania.

Przepisy te mogłyby doprowadzić do nadużyć, takich jak sprzedaż mieszanek nasion odmian włączonych, a nawet chronionych. Copa-Cogeca proponuje przekazywanie w sposób jasny informacji o cechach materiału niejednorodnego. Te cechy należy sformułować biorąc pod uwagę opinię ekspertów z państw członkowskich.

Copa-Cogeca domaga się wyłączenia odmian trawy i koniczyny z kategorii materiału niejednorodnego. Odmiany trawy i koniczyny to populacje. Zarówno trawy, jak i koniczyny to gatunki poddawane krzyżowaniu. Oznacza to, że odmiana trawy, w odróżnieniu od zbóż, nie jest jedną, identyczną pod względem genetyki linią, a raczej mieszkanką wielu różnych genotypów. Z punktu widzenia biologii odmiana trawy jest populacją, a więc jest bardzo niejednorodna pod względem genetycznym. W związku z tym kryteria wpisania do rejestru odrębności, wyrównania i trwałości odmian trawy i koniczyny pozwalają na pewien stopień zróżnicowania pod względem fenotypowym wewnątrz jednej odmiany. Z tego samego powodu wykorzystanie markerów genetycznych w celu identyfikacji odmiany nie jest czymś trywialnym, ponieważ każda roślina w ramach danej odmiany ma swój własny profil DNA. Odmiany trawy i koniczyny hoduje się w

⁴ Materiał przeznaczony do reprodukcji roślin na rynku niszowym zdefiniowano jako materiał udostępniany na rynku w małych ilościach przez podmioty inne niż zawodowe lub mikroprzedsiębiorstwa, bez potrzeby rejestracji odpowiednich odmian.

mieszkankach odmian. W Europie trawy i koniczynę wykorzystuje się w mieszankach składających się z różnych gatunków i odmian. Zarówno w rolnictwie, jak i w przypadku trawników, blisko 100 % powierzchni pokrytych trawą lub trawą i koniczyną w Europie składa się z mieszanki kilku gatunków i/lub odmian jednego gatunku. W typowej mieszance znajduje się 3-8 składników (gatunków/odmian). Składniki wybiera się na zasadzie uzupełniających się nawzajem odmiennych cech, takich jak sezonowy rodzaj wzrostu, odporność na stres, odporność na choroby, wytrzymałość, wykorzystanie dostępnych zasobów i cechy jakościowe. Ta strategia zapewnia wysoką solidność i bezpieczeństwo produkcji. Na obszarach produkcji panuje więc już duża różnorodność genetyczna, ze względu na znaczną naturalną niejednorodność genetyczną w ramach jednej odmiany, a także dominujące praktyki wykorzystywania mieszanek gatunków i odmian, które dodatkowo zwiększają niejednorodność. Nie potrzeba więc dodatkowych odmian niejednorodnych. Ponadto ani hodowcy, ani użytkownicy końcowi nie domagają się większej różnorodności genetycznej traw ani koniczyny. Ze względów technicznych rozróżnienie pomiędzy odmianami wymienionymi w wykazie i materiałem niejednorodnym gatunków pastewnych (traw i koniczyny), a także innymi gatunkami jest niemożliwe. Dlatego też należy je wyłączyć z zaproponowanych przepisów dot. materiału niejednorodnego.

Odmiany z opisem uznanym urzędowo

Dziś w rejestrach krajowych i w katalogach wspólnotowych roślin rolnych i ogrodniczych widnieje wiele odmian z opisem uznanym urzędowo, wykorzystywanych od lat w takich gatunkach, jak winorośl, oliwka, czy niektóre gatunki owocowe i ogrodnicze. Są one w pełni zidentyfikowane, a niektóre z nich są nawet podstawą dla ChNP czy ChOG.

Copa-Cogeca wyraża jednak zaniepokojenie przepisami dot. rejestracji odmian z opisem uznanym urzędowo⁵ bez przeprowadzania badań odrębności, wyrównania i trwałości ani badań wartości gospodarczej i użytkowej oraz przepisami dot. wprowadzania ich do obrotu jako materiał kategorii standard (art. 57). Copa-Cogeca domaga się przywrócenia przepisów dyrektywy 2008/62/WE dot. rolnych odmian chronionych oraz dyrektywy 2009/145/WE dot. odmian warzyw, związanych z ograniczeniami ilościowymi.

Opłaty

Copa-Cogeca wyraża również zaniepokojenie tym, że wniosek KE proponuje redukcję opłat rejestracyjnych w przypadku odmian z opisem uznanym urzędowo (art. 88, ust. 2) oraz zwolnienie mikroprzedsiębiorstw (mniej niż 10 osób zatrudnionych i roczny obrót nie wyższy niż 2 mln euro) z wnoszenia opłat rejestracyjnych w przypadku odmian i klonów na szczeblu krajowym (art. 89, ust. 2) i opłat za kontrole w zakresie produkcji i klasyfikacji (COM(2013)265 final, art. 77, ust. 1, lit. a, ppkt (iv)). Ten przepis wywoła zaburzenia pomiędzy podmiotami i doprowadzi do trudności finansowych zainteresowanych organów publicznych. Biorąc pod uwagę, że wniosek rozporządzenia w sprawie kontroli urzędowych (COM(2013)265 final) ustanawia zasadę pełnego zwrotu kosztów, podmioty zawodowe i rolnicy będą płacić za podmioty zwolnione z opłat. Co więcej, duże przedsiębiorstwa mogłyby uzyskać w ten sposób zachętę do zakwalifikowania części działalności do konkretnych sektorów, tak aby móc skorzystać ze zwolnień. W związku z tym Copa-Cogeca domaga się nieprzysparzania dodatkowych kosztów związanych z kontrolami urzędowymi podmiotom zawodowym, rolnikom, ogrodnikom i leśnikom. Jeśli chodzi o opłaty rejestracyjne i certyfikacyjne leśnego materiału rozmnożeniowego (art. 135), wniosek Komisji doprowadzi do wzrostu kosztów dla podmiotów. Z punktu widzenia Copa-Cogeca jest to nie do przyjęcia.

Podmioty inne niż zawodowe

Podmioty zawodowe podlegają rejestracji i zapewniają produkcję i udostępnianie na rynku materiału zgodnego z rozporządzeniem oraz gwarantują jego identyfikowalność. We wniosku KE pojawiają się jednak dwie możliwości (art. 2 i 36). Wniosek rozporządzenia w sprawie zdrowia

⁵ Odmiany dla zachowania bioróżnorodności (dawniej: odmiany chronione).

roślin przewiduje także odstępstwo w kontekście rejestracji mikroprzedsiębiorstw. Według Copa-Cogeca to odstępstwo może zwiększyć ryzyko w dziedzinie zdrowia roślin.

Niestosowanie wymogu przynależności podkładek do zarejestrowanych odmian

Według art. 14, ust. 2 podkładowki mogą być sprzedawane, nawet jeśli należą do odmiany niezarejestrowanej. Komisja może, w drodze aktów delegowanych, przedstawić wykaz gatunków, w przypadku których rejestracja klonów jest obowiązkowa oraz nakazać selekcję sanitarną poszczególnych gatunków. Jeśli podkładkę uznaje się za odmianę, powinna ona podlegać rejestracji. W przypadku podkładek, które nie należą do odmiany, należy oznaczyć gatunki lub krzyżówki międzygatunkowe tego materiału (patrz art. 7 ust. 1 dyrektywy 2008/90/WE).

Odstępstwa od wymogów dot. rejestracji w przypadku materiału przeznaczonego do reprodukcji, którego rejestracja jest w toku

We wniosku (art. 34) omówiono wszystkie odmiany w ramach jednego systemu, z uwzględnieniem ilości maksymalnych. Położono silny nacisk na udzielanie szczegółowych informacji. Będą one stanowić jeszcze większe obciążenie, niż na chwilę obecną. Copa-Cogeca sugeruje utrzymanie zasad obowiązującego systemu, który uzyskał szerokie poparcie w UE.

Obniżone wymogi dotyczące kiełkowania w przypadku przejściowych trudności z zaopatrzeniem

Copa-Cogeca domaga się zdefiniowania w sposób jasny obniżonych wymogów dotyczących kiełkowania. Obniżenie zdolności kiełkowania o mniej niż 5% w porównaniu z wymaganą zdolnością kiełkowania zaproponowaną w art. 37, ust. 1 nie jest wystarczające w przypadku przejściowych trudności z zaopatrzeniem. Należy pozwolić na większą elastyczność poprzez zdefiniowanie w rozporządzeniu minimalnej zdolności kiełkowania. Decyzję tę należy podjąć podczas odpowiedniej pory roku i bez nakładania zbyt dużych obciążeń administracyjnych.

Materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, który nie jest ostatecznie zakwalifikowany

W obowiązującej dyrektywie w sprawie obrotu materiałem siewnym już istnieje skuteczny system. Obejmuje on obrót materiałem, który nie jest ostatecznie zakwalifikowany (świadectwa inspekcji polowej). Pozwala on na szybszy transport materiału siewnego do docelowego państwa członkowskiego oraz na dostarczenie świadectwa organom decydującym o ostatecznej kwalifikacji w docelowym państwie członkowskim. W praktyce duże ilości np. zbóż są sprzedawane przez jeden podmiot drugiemu jako „materiał zatwierdzony w terenie”, a więc nie ostatecznie zakwalifikowany. Co więcej, artykuł ten (38) zezwala jedynie na jednorazowe przekazanie materiału przez jeden podmiot zawodowy drugiemu, podczas gdy w praktyce, jeśli hodowca materiału siewnego jest zarejestrowany jako podmiot, to w transakcji handlowej mogą wziąć udział przynajmniej 3 podmioty (hodowca, pośrednik handlowy i jego klient). Narzucenie organom obowiązku przekazywania sobie nawzajem informacji pociągnęłoby za sobą dodatkowe opóźnienia oraz koszty, jeszcze przed transportem materiału przez podmioty do docelowego państwa członkowskiego. Copa-Cogeca jest zdania, że należy utrzymać obowiązujący aktualnie system świadectw inspekcji polowej, zamiast dodawać kolejne obciążenia administracyjne.

Przyjęcie bardziej rygorystycznych wymogów jakości

Należy przyjąć bardziej rygorystyczne wymogi jakości (art. 40) odnośnie do:

- podkładek dla winorośli – poprzez nałożenie obowiązku przeprowadzania badań stosowanych w przypadku chorób grzybiczych;
- sadzeniaków ziemniaków;

- śnieci cuchnącej pszenicy. W praktyce progi tolerancji w państwach członkowskich są różne, co powoduje zakłócenia. Należy zharmonizować progi na szczeblu UE. Copa-Cogeca proponuje próg w wysokości 5 do 10 zarodników/ziarno.

Wymogi dotyczące rejestracji odmian

Wymogi ustanowione w art. 56, ust. 4, lit. d powinny mieć zastosowanie nie tylko do rejestracji odmian w rejestrze unijnym, ale również w rejestrach krajowych.

Materiał rozmnożeniowy roślin ozdobnych

Komisja Europejska poinformowała, że nie zamierza wprowadzać bardziej restrykcyjnych zasad dla roślin ozdobnych. Niemniej jednak, Copa-Cogeca uważa, że najgorsza z możliwych interpretacja aktualnego wniosku rozporządzenia (art. 12, ust. 4, lit. a) może okazać się druzgocąca dla producentów roślin ozdobnych. Wynika to z nowego wymogu, według którego każda roślina wprowadzana do obrotu jako odmiana określona musi posiadać „opis uznany urzędowo”. Obawiamy się, że przemysł nie będzie w stanie pokryć kosztów rozwoju, utrzymania i nadzorowania tych opisów uznawanych urzędowo dla ok. 75000 odmian roślin ozdobnych, aktualnie sprzedawanych w UE. W konsekwencji może dojść do drastycznej redukcji liczby odmian uprawianych na sprzedaż w UE.

Materiał leśny

Art. 117, ust. 4 stanowi: „Leśny materiał rozmnożeniowy należący do gatunków i sztucznych mieszańców wymienionych w załączniku IX może być udostępniany na rynku w kategorii »wyselekcjonowany«, wyłącznie gdy był masowo rozmnażany z nasion”. Niemniej jednak, istnieje możliwość masowego rozmnażania z pędów, a także poprzez embriogenezę somatyczną (w ramach której wykorzystuje się zarodki, a nie nasiona). Istnieją więc różnice jakościowe pomiędzy zasiewami ze względu na masowe rozmnażanie z nasion, z pędów i poprzez embriogenezę somatyczną. Copa-Cogeca obawia się, że jeśli różnicy tej nie da się wyjaśnić właścicielom lasów, to nie będą oni w stanie wybrać najlepszych roślin.
